

Oogaandoeningen en hun gevolg op schoolsfunctioneren

Malika Nahari, Carla Van De Velde & Leen Lamont
Visuele revalidatie De Markgrave

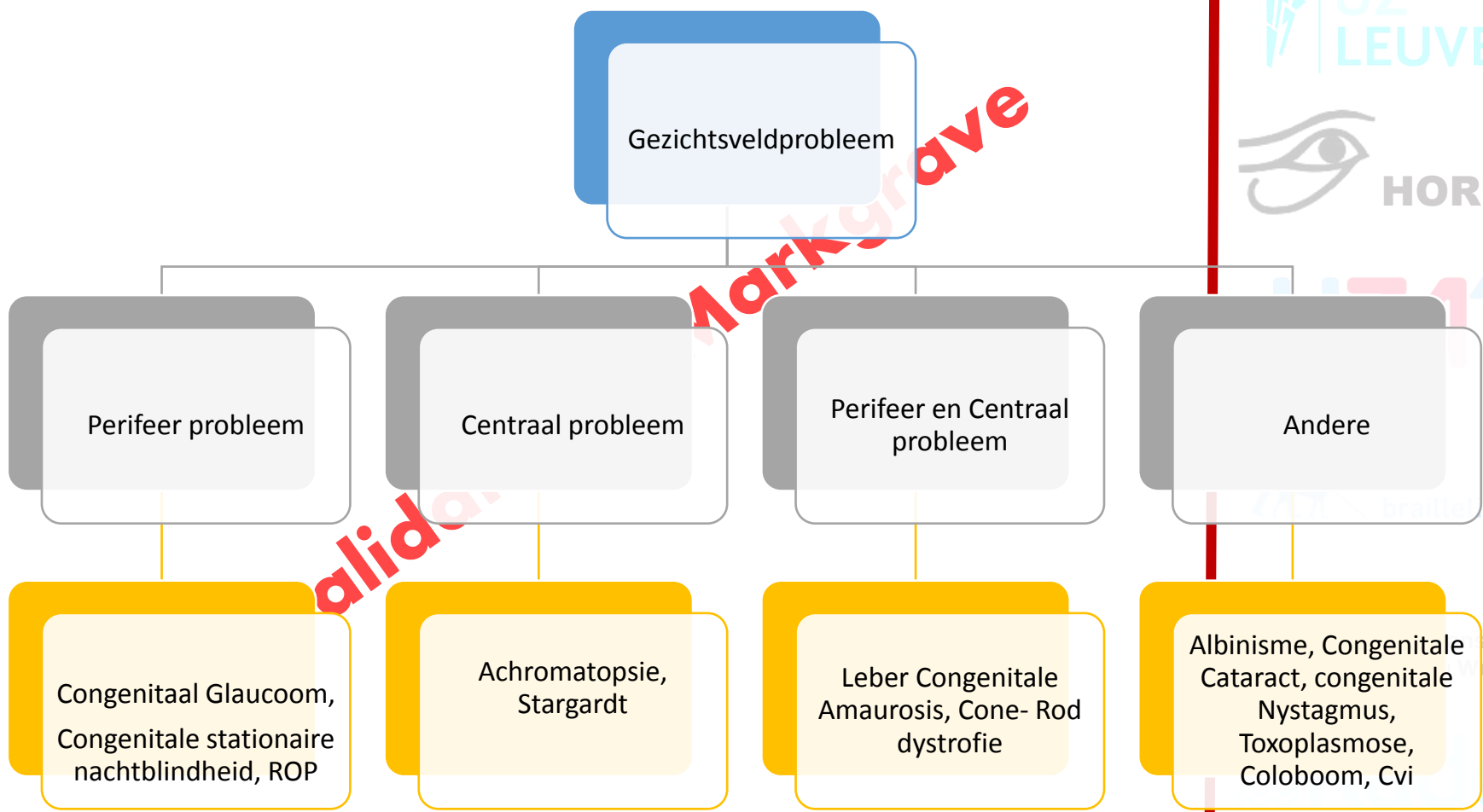

de Markgrave

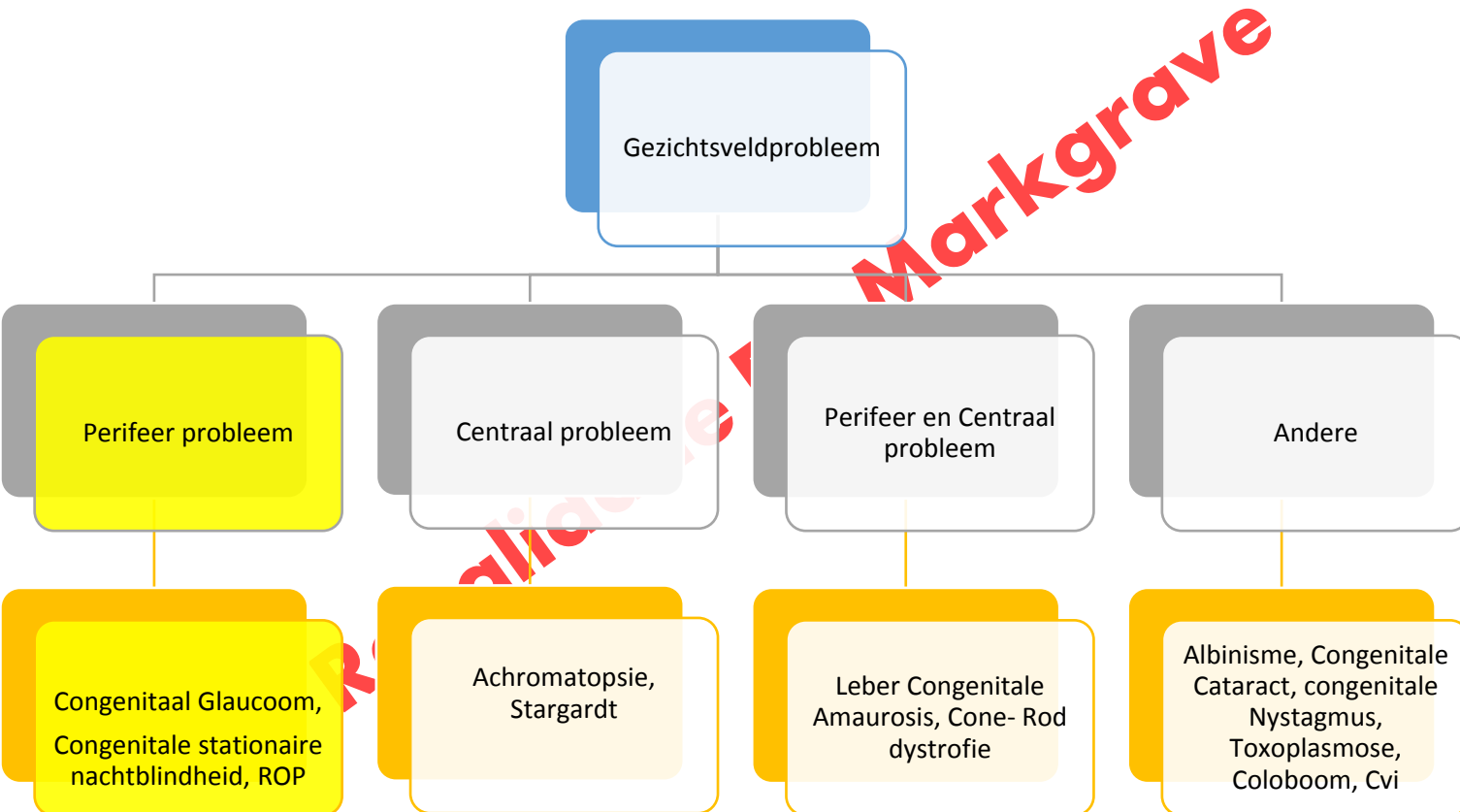
de Markgrave

Campus Spermalie

Perifeer probleem

de Markgrave

Congenitaal Glaucoom

- 1 Chronische oogaandoening
- 1 Oorzaak?
- 1 Meestal verstoring afvoer kamerwater → oogdruk stijgt → beschadiging oogzenuw
- 1 Vroege opsporing belangrijk!
- 1 Onbehandeld → slechtziend of blind

de Markgrave

Congenitaal Glaucoom

de Markgrave

Types

▣ Primair:

- Zonder duidelijke oorzaak
- meest voorkomend

▣ Secundair:

- gevolg andere oogaandoening of trauma

▣ Acuut:

- ontstaat plotseling

▣ Juveniel:

- bij kinderen
- zeldzaam

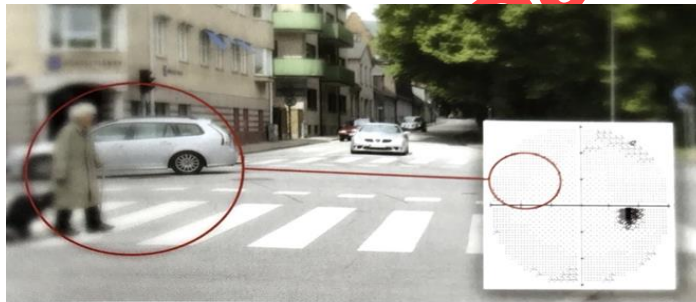

de Markgrave

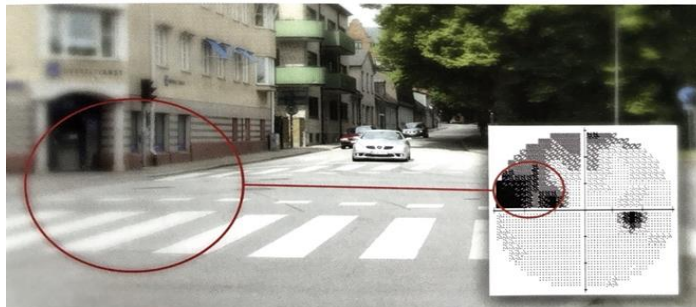

Gezichtsuitval

- Gezichtsveld aan neuskant
- Toename in een patroon
- Centrum blijft lang gespaard

A

B

de Markgrave

Congenitaal Glaucoom

- ▣ Eén/twee-zijdig
- ▣ Embryonaal membraan
- ▣ Irreversibele schade oogzenuw
 - Verlies visus en gezichtsveld
- ▣ Andere zeldzame oorzaken

de Markgrave

Symptomen

- ▮ Visus: verminderd gezichtsvermogen tot blindheid
- ▮ Kleurenzien: mogelijk gestoord
- ▮ Contrast: verminderd
- ▮ Fotofobie
- ▮ Epifora
- ▮ Blepharospasme
- ▮ Buphthalmus
- ▮ Diffuse cornea

de Markgrave

Congenitaal Glaucoom

Congenitale stationaire nachtblindheid

- ▣ Niet-progressief
- ▣ Verminderde gevoeligheid netvlies
- ▣ Aangeboren
- ▣ Twee vormen
 - ▣ Type1: kegel dysfunctie, geen reactie staafjes
 - ▣ Type2: wel reactie staafjes

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: verminderd 0.7-0.1
- ▣ Kleurenzien: gestoord bij type 1
- ▣ Contrast: kan gestoord zijn
- ▣ Nystagmus
- ▣ Strabisme
- ▣ Verstoord zicht bij nacht of schemer
- ▣ Vertraagde donkeradaptatie

de Markgrave

Congenitale stationaire nachtblindheid

grave

de Markgrave

Retinopathie (ROP)

- ▣ Netvliesafwijking bij prematuren
- ▣ Rand netvlies afwijkende bloedvaatjes
- ▣ Bloedvaatjes trekken aan netvlies

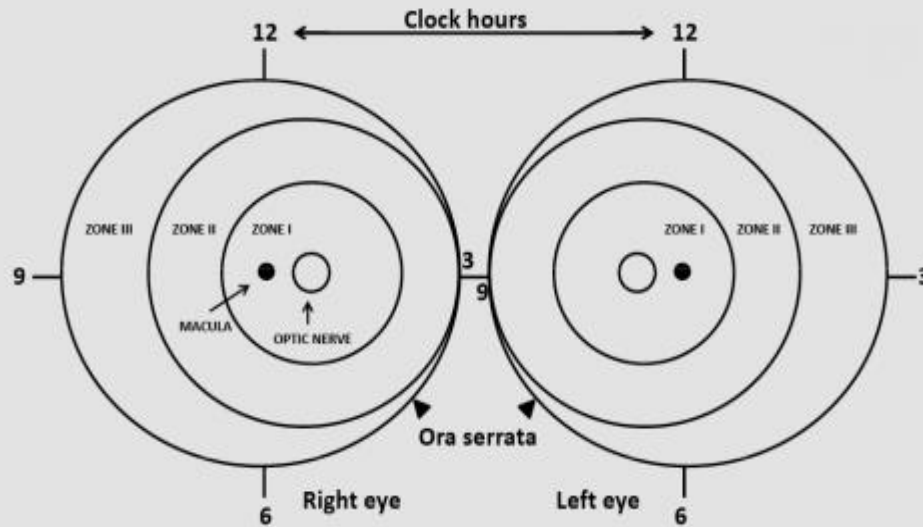
gedeeltelijke of volledige loslating

- ▣ Ontstaat 5-7 weken na geboorte
- ▣ Verschillende stadia

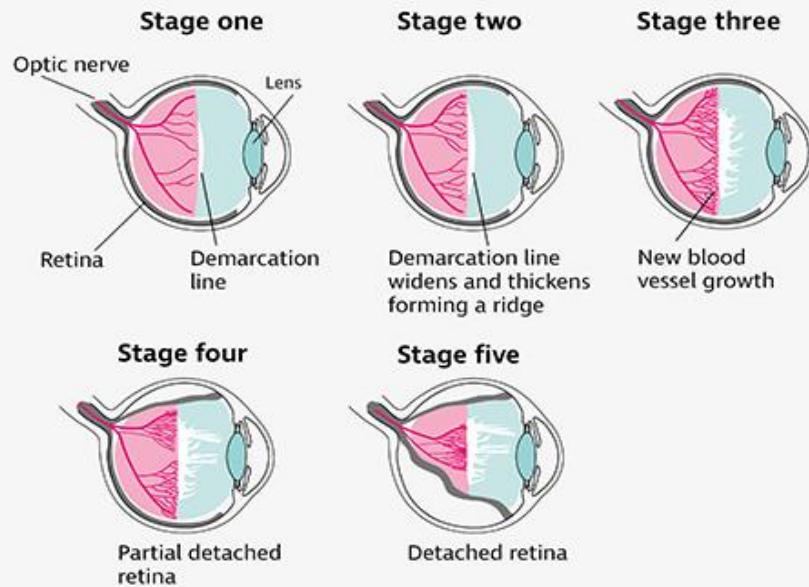

de Markgrave

Retinopathy of prematurity

de Markgrave

ROP

- ▣ Visus: ernstige bijziendheid
- ▣ Kleurenzien: afhankelijk van ernst
- ▣ Contrast: afhankelijk van ernst
- ▣ Nystagmus
- ▣ Strabisme
- ▣ Leukocorie (wit uitziende pupil)

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

School

1 Fotofobie

- ↻ Sluit gordijnen
- ↻ Niet bij raam
- ↻ Positie leerkracht
- ↻ Juister verlichting werkplek
- ↻ Reflecties
- ↻ Filterbril

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

1 Verminderd zicht

- 1 Schuine werkbank
- 1 Vergroten van werkbladen
- 1 Contrast!
- 1 Beeldschermloep
- 1 Kijkertje of bordcamera
- 1 Digitaal werken
- 1 Overschakeling braille

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

1 Mobiliteit

- 1 Oriëntatie naar/van school
- 1 Oriëntatie in de school
- 1 Adaptatietijd
- 1 Indeling overzichtelijk
- 1 Markeringen
- 1 Witte stok
- 1 Toepassen kijkstrategie

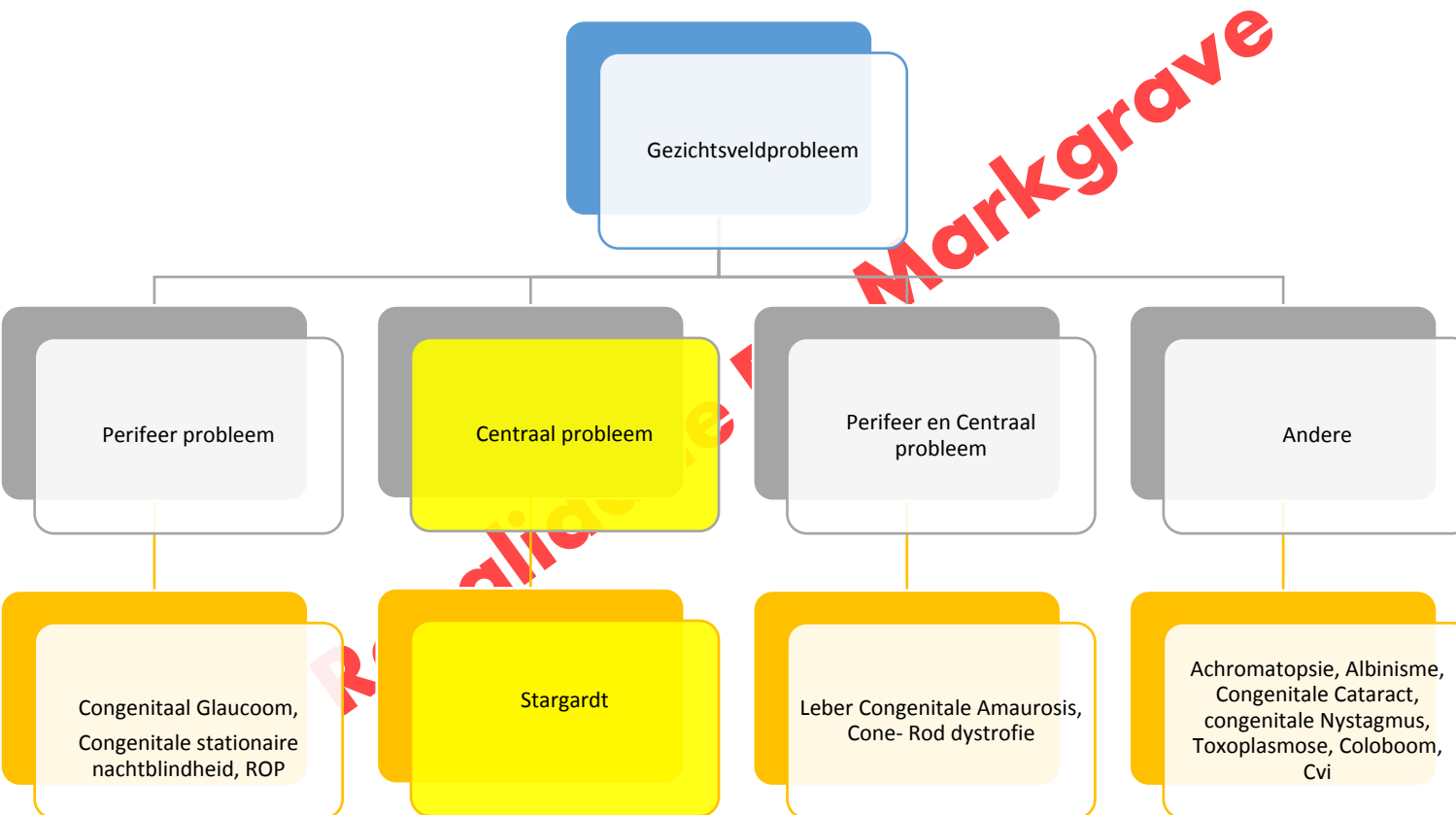
Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Centraal probleem

de Markgrave

Ziekte van Stargardt

1 Erfelijke oogziekte

1 Verandering DNA

Eiwit wordt niet goed aangemaakt

Schadelijke stoffen worden niet verwijderd

Opstapeling stoffen

Beschadiging netvlies

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: verminderd
- ▣ Kleurenzien: gestoord
- ▣ Contrast: verminderd
- ▣ Fotofobie
- ▣ Problemen dieptezicht

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Ziekte van Stargardt

de Markgrave

School

1 Fotofobie

- 1 Aangepaste verlichting
- 1 Niet direct zonlicht
- 1 Rug naar raam
- 1 Filterbril en/of zonnebril

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

3 Verminderd zicht

- ↻ Gebruik juiste kleuren
- ↻ Contrast!
- ↻ Schuine werkbank
- ↻ Loepje
- ↻ Kijkstrategie
- ↻ Vergroting werkblaadjes
- ↻ Ernstige daling
 - beeldschermloep + bordcamera
 - dactylo
 - digitaal werken

de Markgrave

Film

Intermezzo

<https://www.youtube.com/watch?v=7XnbmA59Vxk>

<https://www.youtube.com/watch?v=lo5c0G7ApfU>

samenwerkende voorzieningen
voor blinden en slechtzienden

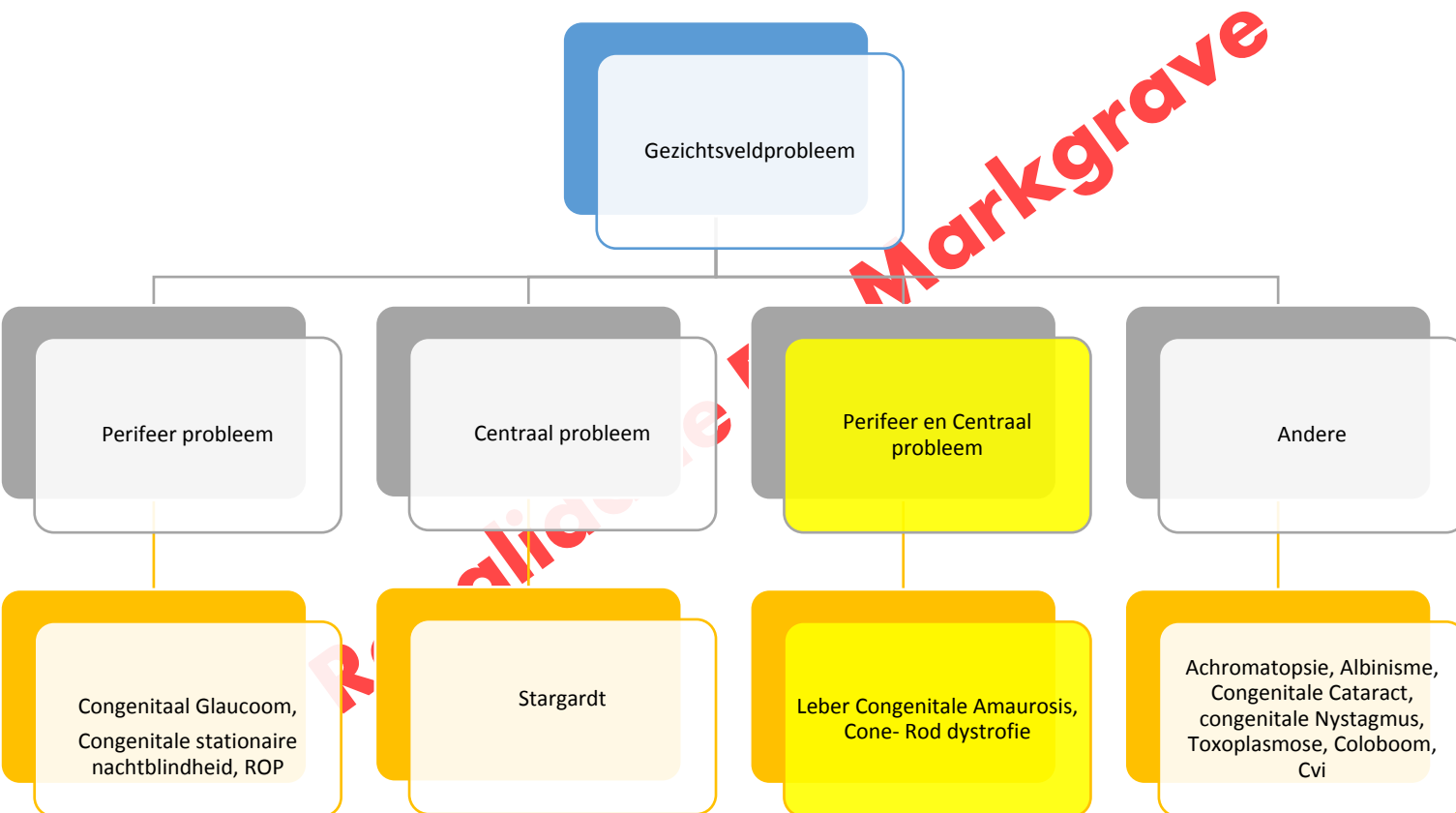
de Markgrave

de Markgrave

Perifeer & Centraal probleem

de Markgrave

Leber Congenitale Amaurosis (LCA)

- ▣ Meerdere vormen
- ▣ LCA ≠ LOA
- ▣ Netvlies inactief of niet goed ontwikkeld
 - Vanaf geboorte slechtziend of blind

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: ernstig slechtziend tot blind
- ▣ Kleurenzien: gestoord
- ▣ Contrast: gestoord
- ▣ Fotofobie
- ▣ Nystagmus
- ▣ Cornea problemen
- ▣ Verziendheid

de Markgrave

School

- ▣ Filterbril
- ▣ Zicht vervangende hulpmiddelen
- ▣ Digitaal werken
 - ▣ Dactylo
 - ▣ Leren braille → brailleleesregel
 - ▣ Aangepaste software
- ▣ Witte stok

de Markgrave

Kegeltjes(cone)- staafjes(rod)dystrofie

- ▣ Vroege jeugd → daling gezichtsscherpte
- ▣ Start op jongere leeftijd

Uiteindelijke visus lager

Sociale blindheid

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: verminderd
- ▣ Kleurenzien: gestoord
- ▣ Contrast: gestoord
- ▣ Fotofobie

Revalidatie De Markgrave

<https://www.youtube.com/watch?v=nU1dNIKtekg>

de Markgrave

School

- 1 Vergroten werkbladen
- 1 Gebruik loepje
- 1 Contrast!
- 1 Schuine werkbank
- 1 Fotofobie!
 - 1 Filterbril
 - 1 Aangepast licht
- 1 Oriëntatie & mobiliteit

de Markgrave

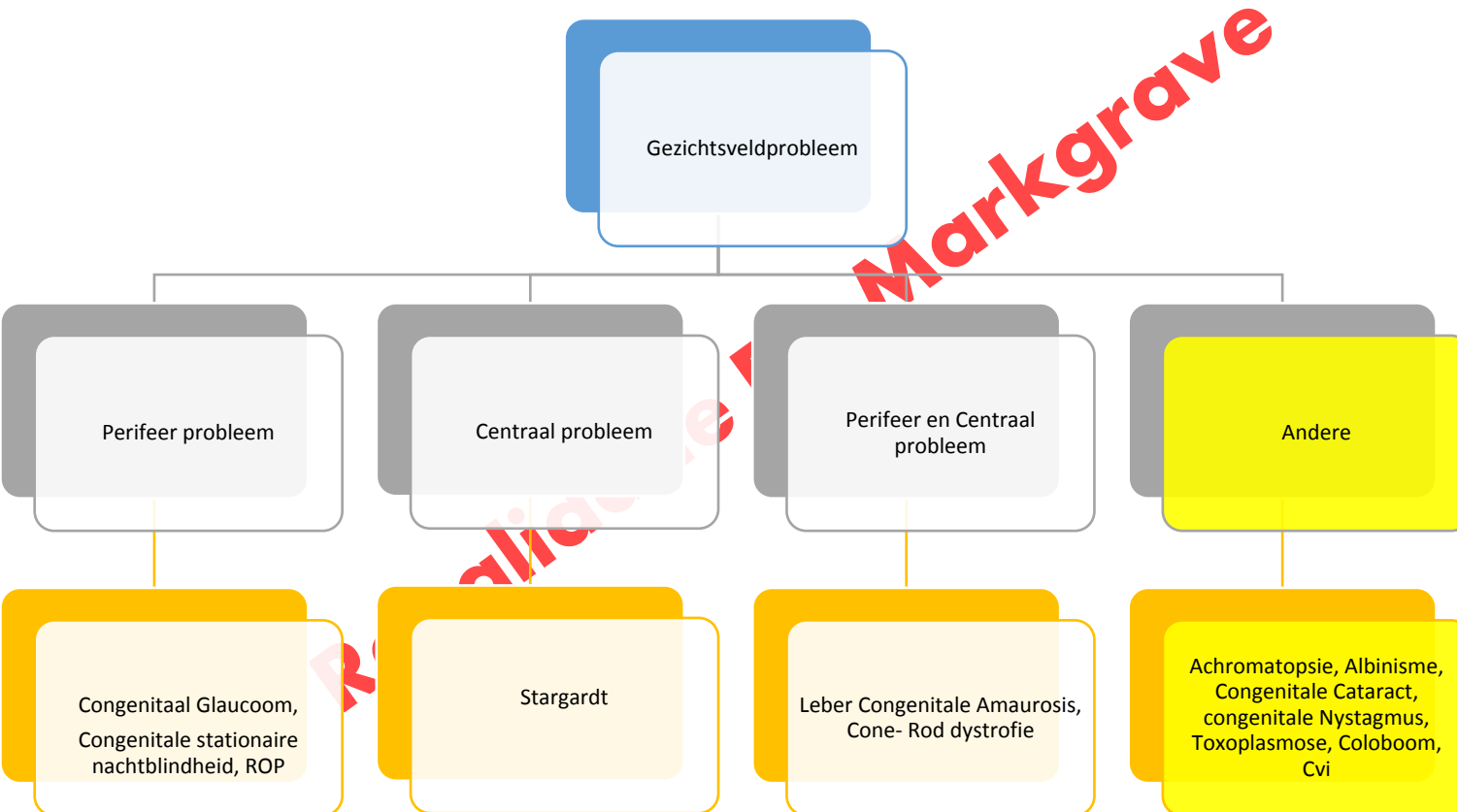

Visuele illusie

Intermezzo

Revalidatie De Markgrave

Andere

de Markgrave

Achromatopsie

- Geen functionerende kegeltjes
- Incomplete <> complete achromaten
- Geen gezichtsvelduitval
- Stabiel

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: verminderd
- ▣ Kleurenzien: gestoord
- ▣ Contrast: verminderd
- ▣ Fotofobie
- ▣ Nystagmus

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

School

1 Fotofobie

- 1 Aangepaste verlichting
- 1 Niet direct zonlicht
- 1 Rug naar raam
- 1 Filterbril en/of zonnebril

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

3 Verminderd zicht

- ↻ Gebruik juiste kleuren
- ↻ Contrast!
- ↻ Schuine werkbank
- ↻ Loepje
- ↻ Kijkstrategie
- ↻ Vergroting werkblaadjes

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Albinisme

1 Tekort/afwezigheid pigment

2 Twee hoofdvormen

➤ OCA → huid, haar en ogen

➤ OA → enkel ogen

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Albinisme

Revalidatie Markgrave

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: 0.4-0.05
- ▣ Fotofobie
- ▣ Nystagmus
- ▣ Probleem dieptezicht
- ▣ Strabisme
- ▣ Hoge brilsterkte

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

School

- 1 Vergroten werkbladen/cursussen
- 1 Loepje of beeldschermloep
- 1 Digitaal werken → dactylo + software
- 1 Bordcamera
- 1 Positie in de klas: niet naast raam
- 1 Filterbril
- 1 Verplaatsing/turnles: let op dieptezicht en licht inval

de Markgrave

Congenitaal cataract

▣ Troebele ooglen

▣ Symptomen

- Witte vlek pupil
- Grijs of witte pupil
- Niet reageren
- Geen rode pupil

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Congenitaal cataract

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: verminderd
- ▣ Nystagmus
- ▣ Dieptezicht
- ▣ Strabisme
- ▣ Amblyopie

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

School

- ▣ Vooraan in de klas
- ▣ Vergroting werkbladen
- ▣ Contrast!
- ▣ Ballansoefeningen

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Congenitale nystagmus

- ❑ Fout besturing oogbollen
- ❑ Ontstaan → ingewikkeld proces
- ❑ Oorzaak
 - Afwijking bouw oogbol
 - Aangeboren afwijking
 - Neurologisch
 - Vergiftiging

de Markgrave

3 Symptomen

- Trillend beeld
- Verminderde gezichtsscherpte
- Hoofdschudden

3 Belemmerende factor

3 Stabiel

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Symptomen

- ▣ Visus: verminderd gezichtsvermogen
- ▣ Probleem dieptezicht
- ▣ Torticollis

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

School

- ▣ Vooraan in de klas
- ▣ Aangepaste bril
- ▣ Ballansoefeningen

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Toxoplasmose

- 1 Infectieziekte
- 1 Parasiet tast netvlies & vaatvlies aan
- 1 Kan bij geboorte
- 1 Meestal na geboorte → verlaagde weerstand
- 1 Infectiebron: kattenbak of rauw eten

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Toxoplasmose

de Markgrave

Symptomen bij centrale aantasting

- ▣ Visus: gestoord
- ▣ Kleurenzien: gestoord
- ▣ Contrast: gestoord
- ▣ Fotofobie
- ▣ Rood, pijnlijk oog
- ▣ Metamorfopsie
- ▣ Mouches volantes

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

- 1 Klachten weken of jaren na infectie
- 1 Blijft parasiet in lichaam
 - keer-op-keer ooginfectie
 - litteken op netvlies
 - op macula: probleem zicht
- 1 Niet behandeld: netvliesloslating, cataract, glaucoom, ...

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

School

1 Zeer afhankelijk van de klachten

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Coloboom

- ▣ Deel van oog ontbreekt
- ▣ Zeldzaam, meestal aangeboren
- ▣ Ontbrekende deel blijft achter in groei
- ▣ Soms gevolg verwonding/chirurgie

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Effect is afhankelijk van plaats en omvang

- ↻ Verminderd gezichtsvermogen
- ↻ Strabisme
- ↻ Nystagmus
- ↻ Glaucoom
- ↻ Cataract
- ↻ Microftalmie
- ↻ Anoftalmie
- ↻ netvliesloslating

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

Coloboom

de Markgrave

School

1 Zeer afhankelijk van de klachten

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

CVI

- 1 Stoornis in zien door beschadiging in de hersenen
- 1 Beelden worden niet goed geregistreerd of omgezet
- 1 Probleem bij hersenen, niet bij ogen

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

1 Oorzaak

- 1 Aanlegstoornis
- 1 Zuurstofgebrek, hersenbloeding, infectie of trauma
- 1 Dementie of NAH

1 Meestal bij vroeggeboorte

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

1 Symptomen

- 1 Wisselend gezichtsscherpte
- 1 Gestoorde oogbewegingen
- 1 Verminderd detail zien
- 1 Moeite met herkenning
- 1 Moeite met oriënteren
- 1 Gezichtsvelduitval
- 1 Probleem diepte zien
- 1 Blinde vlekken

1 Symptomen variëren

1 Misbegrepen

1 Diagnose gemist

1 Aanwezigheid andere stoornissen

de Markgrave

School

1 Training

- 1 Kijkstrategie
- 1 Oog-hand coördinatie
- 1 Oriëntatie
- 1 Waarnemen van voorwerpen
- 1 Werken met felle kleuren

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

- ▣ Gestructureerd, kleine hoeveelheid
- ▣ Vergrotingen
- ▣ Weinig/geen figuren & tabellen
- ▣ Contrasten
- ▣ Eenvoudige lay-out
- ▣ Markeringen
- ▣ Felle kleuren
- ▣ Werktempo verlagen
- ▣ Dactylo
- ▣ Evenwicht

de Markgrave

Bedankt voor de
aandacht

Revalidatie De Markgrave

de Markgrave

